

Vári Fábián László

Ruszin népballadák

Stefán vajda

– Duna, széles Duna,
mért háborogsz folyton?
– Hogy ne háborognék,
hogyan zavarodnék?
Mélyembe jéghideg
források fakadnak,
medrem fővenyében
fehér harcsa verdes,
partjaim mezején
hadak készülődnek.

Egyik sereg török,
vad tatár a másik,
harmadik vlach horda.
A kontyos törökök
szablyákkal szabdalnak,
a tatár táborból
nyilak záporoznak,
átkozott vlachok közt
Stefán vajda dölyföl,
Sátorában egy szép
hajadon kesereg.

Kesereg, kesereg,
könnyhullatva mondja:
– Istefán, Istefán,
vlachok nagy vajdája,
vagy szoríts magadhoz,
vagy végképp eressz el!

Büszke Stefán vajda
erre csak azt mondja:
– Hozzámvaló lennél,
én megölelnék,
megölelnék, mert
kedvemre való vagy.

Az a bánatos szűz
azt feleli erre:
– Tudd meg, Stefán vajda,
hogyha így nem kellek,
a Dunába ugrom,
s aki onnan kiment,
én bíz, azé leszek.

Stefán vajda volt az,
aki kimentette,
karjaiba fogta,
sátrába fektette:
– Szép húgom, lelkecském,
légy már a kedvesem!

Talányfejtő szerető

Pompás réten, daluszélen
márványszikla az útfélen.
Az alatt a kőtömb alatt
hűvös vizű forrás fakad.

Román épp arra legeltet,
lovát éppen ott itatja,
szőke kislány jön a kútra,
nyájasan őt megszólítja:
– Tedd félre a kannát, kérlek,
egy kis beszédem van véled.

– Aj, Románom, egyetlenem,
ne mulasd az időt velem,
hogyha késve érnék haza,
az én anyám megkontyolna.

– Ne félj, galambom, ha kérdi,
te csak ennyit mondj majd néki:
„A gázlóról ludak jöttek,
a forrásban megfürödtek,
alig számolhattam tizedet,
mind felzavarták a vizet.
Én meg csak ott ülök, s várom,
hogy letisztuljon, leszálljon.”

– Aj, Románom, egyetlenem,
fejtsd meg ezt talányt nekem:
„Gyökre sincsen, mégis terem,
lángtalan ég elevenen,
virul, bár virágja nincsen” –
ezt találd ki, édes kincsem!

– Kő terem meg gyökér nélkül,
a szív ég el lángok nélkül,
a lomb virít virág nélkül,
én kedvesem, egyetlenem.

Anyám, ahogy hazaértem,
Seprűnyéllel esett nékem.
– Ne verj anyám, szépen kérlek,
Elmondok én mindent neked:
A gázlóról ludak jöttek,
a forrásban megfürödtek,
alig számolhattam tizedet,
mind felzavarták a vizet.
Én meg csak ott ülök, s várom,
hogy letisztuljon, leszálljon.
Zöldlombú jávor tövében,
az én Románom ölében.